

Natalia Samarina
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK)
Opinnäytetyö, 2023

VENÄJÄNKIELISTEN MAAHANMUUT- TAJIEN VERTAISTUEN HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET

TIIVISTELMÄ

Natalia Samarina,
Venäjänkielisen maahanmuuttajien vertaistuen haasteet ja mahdollisuudet
32 sivua ja 5 liitettä. Kieli Suomi. Helsinki
Kevät 2023
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeatutkinto
Sosionomi (AMK)

Tämä on tutkimuspainoteinen opinnäytetyö, jonka tarkoituksena oli haastattelun ja kyselytutkimuksen avulla selvittää, mitä äidinkielen vertaistuellisia haasteita ja mahdollisuuksia venäjää puhuvilla ihmisillä on suomalaisessa yhteiskunnassa. Työn tavoitteena oli tutkimuksen ja analysoinnin tuloksien perusteella luovuttaa palveluntarjoajalle tietoa toiminnan venäjänkielisten vertaistukipalveluiden kehittämiseksi. Työelämäyhteistyökumppanina ja vertaistukea tarjoavana tahona toimii Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry (SVK). Opinnäytetyön aineisto koostuu kolmannen sektorin järjestön johtajan haastattelusta ja asiakkaille toteutetusta verkkokyselystä. Haastattelu toteutettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna, jonka teemat olivat omakielinen vertaistuki, sen merkitys ja sen järjestämiseen liittyvät haasteet. Haastatteluni on puolistrukturoitu teemahaastattelu eli laadin kysymysrunгон (liite 1), jonka teemat ovat omakielinen vertaistuki, sen merkitys ja sen järjestämiseen liittyvät haasteet.

Verkkokysely toteutui Telegram vertaistukiryhmässä "My special happiness" ryhmässä, joka on tarkoitettu erityislasten vanhemmille. Kysymykset liittyivät vertaistukeen sekä informatiiviseen ja emotionaaliseen tukeen ihmisiltä, joilla on samankaltaisia kokemuksia ja palvelutarpeita.

Lomakekyselyn mukaan luotettavien tiedonlähteiden löytäminen ja riittävä kieli-taito ovat tärkeitä. Tukea kaivattiin etenkin perheasioiden, lastenkasvatuksen ja erityislasten hyvinvointiin liittyen. Erityislasten perheet kokevat budjettileikkausten jättävän heidät yksin ongelmiensa kanssa. Ihmiset kaipaavat oikeita kontakteja ja digitaaliset yhteydenottokanavat eivät niitä voi korvata. Tiedon tarve on ole-massa ja vertaistuki voi siihen vastata. Osallistujat pitävät tulosten mukaan tär-keinä asioina informatiivista ja emotionaalista tukea. Vertaistuki on tehokkaam-paa, jos se on vastaanotettavissa pienemmällä kynnyksellä ja omalla äidinkielellä, kuitenkin myös ammattilaisten roolia korostettiin.

Asiasanat: vertaistuki, vertaisryhmä, vertaistukiryhmätoiminta, tukihenkilötoi-minta, tutkimus

ABSTRACT

Natalia Samarina

Native language peer support for immigrants, its challenges and possibilities

Spring 2023

32 pages and 5 appendices

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services

Bachelor of Social Services

This is a research-oriented thesis aimed to find out by using interviews and a survey what kind of challenges Russian-speaking people have with peer services in Finnish society. The Service provider was the Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry (SVK). The thesis aims to give valuable research and information for the service provider to develop their Russian language peer services.

For the research, the leader of the service provider was interviewed, and an online survey was conducted to customers. The semi-structured theme interview included questions (Appendix 1) whose themes were peer support in their own language, its importance and the challenges involved in organising it. The online survey was conducted in a Telegram peer group called "My special happiness" which were meant for parents with children with special needs. These questions related to peer support and informative and emotional support for people with similar experiences and service needs.

The survey results showed that it is important to create trustworthy sources and sufficient language skills are necessary. Support needed in family matters, raising children, and especially to well-being in children with special needs. These families think that budget cuts leave them alone with their problems. People need real contacts and digital services cannot replace real people in this matter. There is a need for information and peer support can meet it. According to the results, people think peer support more efficient if they receive it with a lower threshold and with their own language.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	5
3 VERTAISTUKI JA SEN MUODOT	6
3.1 Vertaisryhmätoiminta	6
3.2 Tukihenkilötoiminta	8
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	10
4.1 Haastattelu	10
4.2 Kysely	11
4.3 Eettisyys ja luotettavuus	12
5 ANALYYSI	13
5.1 Järjestöön perehtyminen haastattelun avulla	14
5.2 Vertaistuen muotoja	15
5.3 Yhteistyö suomenkielisten järjestöjen kanssa.	16
5.4 Koronavirusrajoitteiden tuomat haasteet.....	17
5.5 Maailmantilanteen vaikutus toimintaan.	17
5.6 Rahoitus.....	18
5.7 Kyselyn yhteenveto ja tulokset.....	18
6 POHDINTA	20
LÄHTEET	24
LIITE 1. Haastattelukysymykset.....	27
LIITE 2. Lomakekyselyn kysymykset venäjäksi ja suomeksi käännettynä ...	29
LIITE 3	32
LIITE 4	32

1 JOHDANTO

Pyrin edistämään maahanmuuttajien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan madaltamalla kynnystä venäjänkielisten vertaistukipalveluiden piiriin hakeutumisen osalta. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2021 Suomessa on 470 000 maahanmuuttajaa eli hieman alle 8,5 prosenttia, näistä 87 552 venäjää puhuvia ([Tilastokeskus](#)) ihmisiä sen lisäksi otetaan huomioon kaikki entisistä Neuvostoliiton maista muuttaneet henkilöt. Suomeen vasta muuttaneet ulkomaalaiset tarvitsevat enemmän tukea, kuin pitkän ajan asuvat Suomen venäläiset. Maahanmuuttamisen haasteet ovat kielellisissä esteissä ja tiedonpuutteessa.

Poliittisen tilanteen ei anneta vaikuttaa kotoutumistoimintaan eikä sillä, mistä ihminen on kotoisin, voi olla vaikutusta palveluihin. On tärkeää integroida maahanmuuttajat sosiaalipalveluiden kautta suomalaiseen yhteiskuntaan. Konkreettiselle ihmiselle se tarkoittaa suomenkilisiä kursseja, työllistymistä, luotettavia tiedon lähteitä, linkkejä ja vertaistukea.

Nykyaikana digitalisaatio etenee vauhdilla ja monet palvelut kehittyvät eteenpäin, mutta ihmiset kaipaavat emotionaalista tukea ja kontaktia toisten ihmisten kanssa. Opinnäytetyölläni pyrin tuomaan esille maahanmuuttajien haasteita ja mahdollisuuksia, jotta päättäjät olisivat tietoisia maahanmuuttajien haasteista ja mahdollisuuksista ja pystyisivät kehittämään palveluita oikeaan suuntaan.

2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Keskityn tutkimuksessani venäjänkieliseen vertaistukeen, koska se on myös oma äidinkieleni. Vuonna 2005 tehdyssä tutkimuksessa selvisi, että integraatio ja separaatio ovat venäjänkielisten yleisempiä sopeutumismuotoja. Venäjänkieliset eivät kuitenkaan muodosta eristyneitä ryhmiä, vaan integroituvat johonkin verkostoon, joko suomalaiseen tai omaan etniseen (Reuter & Jaakkola 2005, 34, 39). Minusta tämä kertoo siitä, että venäjänkielisillä on melko vahva tarve kuulua johonkin ryhmään, sen takia vertaistuki on heille toimiva avun muoto.

Tässä työssäni tutkin vertaistukea omalla äidinkielelläni sekä järjestön (haastattelu) näkökulmasta että asiakkaiden (kyselylomake) silmin.

Tutkimukseni kohteena on vertaistuki venäjän kielellä. Nykyisessä maailmapoliittisessa tilanteessa valtaväestön suhtautuminen venäjään kieleen ja Suomen venäjänkielisiin on muuttunut kielteisemmäksi mutta silti venäjänkieliset ovat Tilastokeskuksen mukaan isoin vieraskielinen ryhmä Suomessa ja on tärkeää, että sille turvataan hyvät kotoutumismahdollisuudet. Pitää myös muistaa, että ukrainan kieli on venäjän sukukieli ja ukrainalaiset pakolaiset lähes poikkeuksetta osaavat venäjää. Itse kieli ei ole maailmantilanteesta huolimatta mitenkään syyllinen ja toimii hyvin kommunikointityökaluna erilaisissa apua tarvitsevilla ihmisryhmissä.

Työni tarkoituksena on haastattelututkimuksella ja lomakekyselyllä selvittää, millä alueilla vertaistuki toimii tutkittavassani ryhmässä ja pidetäänkö sitä merkityksellisenä sekä mitä haasteita liittyy omakielisen vertaistuen järjestämiseen.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda esille asiakkaiden haasteita ja mahdollisuuksia. Saadun tiedon avulla yhteistyökumppani voi kehittää vertaistukea vastaamaan asiakkaiden tarpeita.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat.

Mitä haasteita ovat omankielisen vertaistuen järjestämisessä ja mitä mahdollisuuksia se antaa?

Mitä esteitä maahanmuuttajilla on vertaistuen saamiseksi?

Mitkä vertaistuenmuodot koetaan toimiviksi ja miksi?

3 VERTAISTUKI JA SEN MUODOT

3.1 Vertaisryhmätoiminta

Vertaistukea voi saada ja antaa monella tavalla ja useassa muodossa: kahden ihmisen välillä, ryhmässä tai verkostoissa. Vertaistoimintaa ja vertaisuutta voi syntyä erilaisissa kohtaamispaikoissa, harrastusten, kuten esimerkiksi musiikin, kirjallisuuden, taitteen, sekä käsi- ja puutöiden, toiminnan piirissä. Vertaistuki on maksuton voimavaran lähde. Kenenkään ei tarvitse olla yksin ongelmien kanssa, vaan niitä pohditaan yhdessä. Yhdellä on ehkä enemmän tietoa ja taitoa jostakin asiasta ja toisella taas jostain muusta. (Mikkonen 2011.)

Vertaisryhmätoiminnan tarkoitus on, että samanlaisessa tilanteessa olevat jakavat kokemuksia keskenään ja saavat sitä kautta toisiltaan sosiaalista tukea sekä uusia ajatuksia (THL 2020). Vertaistuki voi tapahtua ihmisten välisessä kahdenkeskisessä vuorovaikutuksessa tai ryhmätapaamisessa. (Sharifi & Toivikko, 2011, s. 6.). Maahanmuuttajille kielen oppinen ja vieraan kulttuurin ymmärtäminen, sekä toimintatapojen omaksuminen voi olla haasteellista. Näiden Haasteiden kohtaamisessa voi olla apuna vertaistukiryhmä ja ammatti-ihmisten tukena

vertaisohjaaja. Luottamuksellisessa ryhmässä voidaan käydä läpi ryhmäläisille tärkeistä asioita. Erityisesti vertaiset ryhmässä ja vertaisohjaaja auttavat kotoutumisprosessissa. (Sharifi & Toivikko, 2011, s. 7–8.).

Vertaisryhmät muodostuvat usein työn elämäntavan mukaan, mutta ne voivat perustua tarpeeseen selviytyä sairastumiseen tai menetykseen liittyvistä kriiseistä. Maahanmuuttajan taustaa tai sama äidinkieli yhdistää usein vertaisryhmiä (Heimo, Tapanila, Ojapelto & Heikkinen, 2020).

Vertaisryhmätoimintaa voi toteuttaa tiedollisessa tai toiminnallisessa ryhmässä (koulutus- ja harrastusryhmät, niitä voi kutsua kerhoiksi) tai se voi olla pelkästään keskusteleva ja tukea antava ryhmä. (Mikkonen, 2011, s. 206) Tämä on vertaistuen muoto, josta on ehkä helpointa kertoa, mutta se voi olla myös pinnallisin.

3.1 Vertaisryhmätoiminta

Vertaistuen tarvitsijoita ovat yksityiset ihmiset, perheet ja yhteisöt. Vertaistuen tarpeeseen liittyy yleensä jokin elämänkriisi tai haasteellinen tilanne. Vertaistukea tarvitseva hakeutuu samanlaisessa elämäntilanteessa olevien seuraan. Esimerkiksi, jos yksilö on kohdannut työttömyys, hän hakeutuu työttömien vertaistukiryhmään. Puolisonsa menettänyt hakeutuu sururyhmään. Adoptiolasta odottava etsii toisia adoptiolasta odottavia. Tukiryhmä valikoitu henkilö tuen tarpeen mukaan. (Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 50)

Vertaistukiryhmissä käsitellään kriittisiä tai kriisiin johtaneita tilanteita, joten vertaistuen merkitys niissä on suurempi. Monet tällaiset ryhmät ovat suljettuja tai ainakin tarkasti rajattuja. (Mikkonen, 2011, s. 207) Usein tuki on sellaista mitä mikään muu taho ei pysty tarjoamaan, koska on kyseessä jaettu kokemus tai elämän tilanne. (Tomppo, Aronpää & Luoto, 2018).

Vertaistukiryhmään osallistuminen on vapaaehtoista ja toiminta on tavoitteellista. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti tietyn ajan. Ryhmätoiminnassa on keskeistä

keskinäinen tuki, kannustaminen, kokemusten ja tiedon jakaminen, uusien näkökulmien esiin tuominen sekä kasvu- ja oppimisprosessi. (Nylund, 2005.)

3.2 Tukihenkilötoiminta

Mikkosen mukaan tukihenkilöitä voi olla kahdenlaisia. He voivat olla viiteryhmään kuuluvia vertaistukihenkilöitä tai ulkopuolisia tukihenkilöitä. Yhteistä heillä on koulutus tukihenkilötehtävään. Vertaistukihenkilöt kokevat olevansa kuuntelijoita, kokemuksen- ja tiedonvälittäjiä, lohduttajia, auttajia, palvelijoita tai toimivat velvollisuudentunnon vuoksi. (Mikkonen, 2011, s. 53–54).

Tukihenkilö voi antaa yksilöllistä vertaistukea. Esimerkiksi, sairastuneen tukihenkilönä voi olla esim. ihminen, joka on toipunut samankaltaisesta sairaudesta. Tukihenkilönä voi olla myös asiaan perehtynyt koulutettu ihminen. (Mikkonen, 2011, s. 207).

Oletettavaa oli, että lomakekyselyyn osallistuneet olivat saaneet henkilökohtaista vertaistukea eri tilanteissa, koska tukihenkilön ei tarvitse olla ammattilainen, vaan hän voi olla tavallinen ihminen, jolla on samankaltainen kokemus. Tutkimuksessani yritän saada tietoa tästä vertaistuen muodosta.

Vertaistuki on sosiaalisen tuen muoto, joka perustuu kokemusten jakamiseen vertaisten kesken. Vertaisuus muodostuu jostakin samankaltaisuudesta esimerkiksi samasta ikäryhmästä, elämäntilanteesta, ammatista tai sairaudesta. Vertaistuki voi sisältää tiedollista ja emotionaalista tukea sekä yhteenkuuluvuuden ja vastavuoroisen tuen elementtejä. (Dennis, 2003; Mikkonen, 2009; Toits, 2011.)

Sosiaalisen tuen muodoissa vertaistuki sijoittuu maallikkotuen ja semi-professionaalisen tuen väliin. Maallikkotuki koostuu perheeltä, suvulta ja naapureilta saadusta tuesta. Semi-professionaalinen (puoliammatillinen) tuki taas on esim. alemman kouluasteen opettajilta ja sosiaalityöntekijöiltä saatu tuki. Sen rinnalla sosiaalisen tuen muotoina ovat tukiryhmät ja professionaalinen tuki (yksilöön kohdistuva terapia tai hoito). (Nyman, 2008, s. 224; Etzioni, 1970, s. 129.)

Tietyissä tilanteissa vertaistukeen voi liittyä ongelmia, esim. itsemurhaan ja huumeiden käyttöön liittyvä vertaistuki voi johtaa yhteiskunnan näkökulmasta negatiivisiin toimintamalleihin (Haasio, 2015, s. 20–21). Toisaalta vertaistuki on tuen muoto, jolla henkilö voi saada tarvitsemansa tietoa sekä avautua ja purkaa tunteita (Haasio, 2013, s. 13).

Aniksen mukaan maahanmuuttajilla huolet useimmiten liittyvät kokemuksiin toiseudesta ja rasismista sekä siihen, että he kokevat ympäristössä toimimisen vaikeaksi (Anis, 2005, s. 71). Tämän perusteella voi olettaa, että vertaistuen kautta saatu yhteenkuuluvuuden tunne on maahanmuuttajille arvokas, vertaistuki voi myös auttaa heitä selviämään vieraassa ympäristössä.

Pääkkö tutkimuksessaan toteaa, että äärimmäisen paljon vertaistukea sekä yleisesti apua tarvitaan maahanmuuttajien työnhakuun, toisaalta monet tutkimuksensa osallistujista eivät osanneet arvostaa vertaistuen merkitystä (Pääkkö, 2019).

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Haastattelu

Tein yhden haastattelun vertaistukea järjestävän ihmisen kokemuksesta. Haastatteluni on puolistrukturoitu teemahaastattelu eli laadin kysymysrunгон (liite 1), jonka teemat ovat omakielinen vertaistuki, sen merkitys ja sen järjestämiseen liittyvät haasteet. Jos keskustelussa nousee aiheita, jotka vaativat lisää kysymyksiä, esitän myös niitä, enkä tarjoa valmiita vastauksia kysymyksiini. Tämä haastattelun rakenne vastaa puolistrukturoidun teemahaastattelun mallia (Hirsjärvi & Hurme, 2001, s. 43–44).

Aloitin haastattelun pohjustavalla tutustumiskysymyksellä eli pyysin kertomaan järjestön toiminnan kehityksestä yleisellä tasolla, mutta heti täsmennän, mitä haasteita toiminnan kehityksessä oli esiintynyt. Kyselin, mitä vertaistuen muotoja järjestö tarjoa ja mitä tuen muotoja järjestäjän mielestä asiakkaat kokevat toimiviksi. Sitten ehdotin muutamia aihealueita, joissa haasteita olisi voinut ilmetä mm: kieli, koronavirusrajoitteet, poliittinen tilanne, vapaaehtoisten houkuttelevuus, rahoitus. Lopetin haastattelun kysymällä, olisiko haastateltavalla lisättävää.

Nauhoitin haastattelun Teamsin aikana puhelimeen. Haastelu tuhottiin opinnäytetyöprosessin päätteeksi. Pyysin haastateltavalta haastattelun alussa luvan haastattelun materiaalin käyttämiseen opinnäytetyössäni sekä haastattelun äänittämiseen. Haastateltava allekirjoitti kirjallisen suostumuslomakkeen.

Valitsin haastateltavaksi Suomen Venäjänkielisen Keskusjärjestön johtajan, jolla on useampi vuosia kokemusta omakielisen vertaistuen järjestämisestä. Haastattelu toteutettiin kotona rauhallisessa paikassa, videopuheluna Teamsissa. Minä olin yksin kotona ja haastateltava oli hänen työpaikkansa toimistossa. Tämän vuoksi ulkopuoliset eivät voineet kuulla keskusteluamme. Teams videopuheluna ajankohta sovittiin 10.2.23 klo 12, haastatteluun varattiin noin 40 minuuttia.

Keskustelimme etukäteen yhteisistä pelisäännöistä, kuten esimerkiksi opinnäytetyön valmistuttua poistan tallennuksen. Haastateltava allekirjoitti suostumuslomakkeen sähköpostin välityksellä. Ennen videopuhelua laitoin valmiiksi kynän ja paperia, jotta voin tehdä muistinpanoja. Nauhoitin videopuhelun ääneen puhelimella ja tallensin sen turvalliseen paikkaan puhelimella salasanojen taakse.

4.2 Kysely

Kysely on menetelmä, jonka avulla voi toteuttaa Survey -tutkimusstrategiaa: saada tietoa suurehkolta määrältä vastaajia ja analysoida sitä mahdollisuuksien mukaan määrällisesti ja/tai laadullisesti (Trochim, 2006).

Kysely on suhteellisen helppoa toteuttaa, valitsin kyselyn muotona verkkokyselyn Google Forms -ohjelman avulla, joka tutkimusmuotona on nopea ja ympäristöystävällinen. Kyselylomake oli venäjän kielellä.

Yksi kyselyn eduista on se, että sen avulla voi saada luotettavampaa tietoa arkaluonteisista asioista, kuin haastattelun avulla (Ahlström-Laakso, 2015 s. 205). Avun tarve ja vertaistuki ovat melko arkaluonteisia asioita, joista on helpompaa kirjoittaa anonyymiin kyselyyn kuin kertoa haastattelussa kasvokkain.

Kyselylomakkeessani tiedustelin saadun vertaistuen hyötyjä, etuja ja haittoja sekä osallistujien suhtautumista tähän työhön. Lomake on liitteenä (Liite 3)

Kyselyssä esitettiin kuusitoista eri kysymystä. Kysymyksien määrä riitti antamaan riittävät vastaukset opinnäytetyön tutkimus kysymyksiin. Kysymykset on asetettu loogiseen järjestykseen. Kyselylomakkeeseen oli mahdollista vastata kolmen viikon ajan (13.2.2023 - 6.3.2023). Kyselylomakkeen täyttäminen kesti oman testauksen mukaan 15 minuuttia. Lomakekyselyyn oli mahdollista vastata johtajan vertaistukiryhmille välittämän telegram linkin kautta. Lomakekyselyn kysymykset avataan myöhemmässä vaiheessa tätä opinnäytetyötä.

Kyselyllä keräsin myös taustatietoa, koska se auttoi minua luokittelemaan ja analysoimaan vastauksia. Kysyin mitä esteitä maahanmuuttajilla on vertaistuen saamiseksi ja jaoin tämän kysymyksen alakysymykseen kysymällä, oliko tuen saaminen ja vastaanottaminen helpointa ja miksi.

Kysyin, minkälaista vertaistukea ihmiset saivat ja minkä tuen he kokivat merkitykselliseksi. Näin sain vastauksen tutkimuskysymykseeni siitä, mitkä vertaistuenmuodot koettiin toimiviksi ja miksi.

Haastattelun aikana johtaja suosittelee liittymään ryhmään ja lähettämään kysely ryhmään. Jaoin kyselylomaketta sosiaalisessa mediassa Telegram vertaisryhmässä My Special Happiness, jossa pyysin ylläpidolta luvan kyselyille yksityisviestillä. Ryhmässä jäseniä oli 81. Ryhmään päästyäni tervehdin ja kerroin kyselyn kuuluvan Diak opinnäytetyöhöni. Lomakekyselyyni vastasi 11 ryhmän jäsentä. Kyselyyn meni arviointini mukaan enintään 15 minuuttia. Keräsin vastauksia kolmen viikon ajan.

4.3 Eettisyys ja luotettavuus

Toteutin haastatteluni ja kyselyni venäjäksi. Tutkin vertaistukea venäjän kielellä ja halusin saada siihen liittyviä vastauksia myös venäjäksi. Kädessä olevan työn johdannossa mainittujen lähteiden perusteella vertaistuesta on helpompaa puhua äidinkielellä. Lisäksi halusin olla varma, että kyselyyn vastaavat henkilöt ymmärtävät kysymykseni hyvin.

Siihen liittyi se haaste, että minun täytyi suomentaa tutkimuksen tuloksia. Ryhdyin tutkimukseen avoimen mielin ja puolueettomasti, pyrin käänöksessäni olemaan tarkka ja luotettava. Haastateltavani osasi suomea, joten näytin hänelle litteroimani ja suomentamani haastattelun tekstin haastattelun jälkeen. Haastatteluun pyydettiin lupa, kysely toteutettiin anonymisti. Kyselyn alussa kerroin, mihin tarkoitukseen tietoa kerätään. Haastateltava on alansa ammattilainen, jolla on pitkä työkokemus alalta. Hänellä on aiheeseen erityisosaamista.

5 ANALYYSI

Tässä luvussa haastattelun avulla perehdyin Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestön toimintaan ja rakenteeseen, sekä muotoilin haastattelukysymykset ja lomakekysymykset (liite 1 haastattelukysymykset venäjäksi ja suomeksi käännettynä, liite 2 lomakekyselyn kysymykset venäjäksi ja suomeksi). Loin Google Forms välityksellä lomakekysely (Liite 3 kyselylomake suomeksi). Seuraavaksi kävin läpi haastattelun nauhoitetun sisällön. Analysoin My Special Happiness-vertaistukiryhmän kyselyn tulokset (Liite 4), tämän jälkeen analysoin työntekijähaastattelun ja kyselyn vastaukset tutkimusmenetelmien avulla, että saadaan selville maahanmuuttajan vertaistukitoiminnassa olevia haasteita ja mahdollisuuksia.

Litteroin ja suomennan haastatteluni. Litterointia helpottaakseni hyödynsin Microsoft Word litterointitoimintoa, vaikka jouduin melko paljon korjaamaan ohjelman tuottamia virhetulkintoja haastattelusta. Korjatun aineiston luin uudelleen läpi äänitallennetta samalla kuunnellen ja sain minimoitua virhemarginaalin litteroituun materiaaliin. Poistin tämän jälkeen vielä litteroidusta aineistosta haastattelijoiden ilmaisut, jotka eivät sisältäneet kuuluvaa informaatiota. Asetelin litteroinnin korjattuna yhteen word-tiedostoon ja litteroitua asiasisältöä syntyi yhteensä 12 tekstisivua. Kirjoitin haastattelumateriaalin Arial-fontilla, jonka fonttikoko oli 12 ja riviväli 1,5.

Haasteltava nosti esiin koronaan ajan seuraukset. On haastava saada ihmisiä uudelleen aktivoituksi, kun kaikki tottuivat kotona olemiseen ja minkä vuoksi monet jäi ongelmien kanssa yksin. Ihmisiä pitäisi motivoida lähtemään kotoa ulos toisten ihmisten pariin ja harrastuksiin tai tapaamaan toisiaan.

Haastattelun avulla perehdyin Suomen Venäjänkielisen keskusjärjestön toimintaan. Halusin tietoa toisten ihmisten toiminnasta, käsityksistä, kokemuksista tutkimustani varten. Haastattelun tarkoitus on tuoda tietoa ja aineistoa. Haastattelujen perusteella voidaan analysoida tosiasioita, kokemuksia ja kulttuurisia

merkityksiä. Kyselyn toteutin, jotta saan tietoa venäjänkielisen väestön informaatiivisen ja emotionaalisen tuen tarpeista.

5.1 Järjestöön perehtyminen haastattelun avulla

Suomen Venäjänkielisten keskusjärjestöjen johtaja (SVK) kertoi, että Suomessa toimiva järjestö on rekisteröity vuonna 2015. SVK:lla on 37 järjestöä eri puolilla Suomea: Helsinki, Vantaa, Espoo, Kotka, Lappeenranta ja Savonlinna jne. Suomessa on monia kansalaisjärjestöjä, jotka kaikki kulkevat samaa polkua. Järjestön toimintaan kuuluu: apu työllisyudessa, neuvonta, hyvinvointi, monikulttuurinen toiminta, digitaalinen tuki, koulutus, kaikki nämä palvelut ovat saatavilla venäjän kielellä. SVK:n päätavoitteensa on auttaa ihmisiä helpottamaan heidän arkipäiväistä elämäänsä. SVK:ssa keksitiin rakenne, jossa kaikki organisaatiot kokoontuisivat yhdeksi ja ne olisivat osa tukiryhmää. Järjestön hierarkkinen rakenne muodostettiin hyvässä yhteistyössä ja toisista kaupungeista saatujen parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

SVK alkoi kehittämään venäjänkielistä vapaaehtoisliikettä vuonna 2018, ja silloinkin he tiesivät kohtaavansa ongelmia, sillä ihmiset eivät aivan ymmärtäneet ongelman laajuutta. Henkilö, joka harkitsee vapaaehtoistyötä esittää usein kysymyksen mitä työ on, miksi siitä ei makseta, ja mitä tästä työstä ylipäättään saa? Työntekijän mukaan heillä ei ollut tällaista ongelmaa, koska heidän tukiryhmänsä toiminta perustuu aktivisteihin, jotka ymmärsivät työnsä olemuksen. SVK:n jäsenet ovat venäjänkielisiä ja sen yhdistyksiä on ympäri Suomea. Venäläiset ja ukrainalaiset voi tulla asiakkaaksi.

Vuodesta 2018 lähtien SVK:ssa on ryhdytty muuttamaan järjestön linjausta. SVK:ssa on ryhdytty kiinnittämään enemmän huomiota sosiaali- ja terveydenhuoltoon, eli sosiaalisiin kysymyksiin, hyvinvointiin ja terveydenhuoltoon.

Suomessa toimivat eri terveydenhuollon ammattiliitot tarjoavat valtavasti tukea vain suomeksi, eikä niiden tukiryhmissä ole muita kieliä. Monet Suomeen

muuttaneista venäjää puhuvista ihmisistä ei tiedä olemassa olevista vertaistukiryhmistä. Useimmat ihmiset eivät tiedä, että järjestöjen tarjoamat palveluvaihtoehdot ovat jo olemassa ja käytettävissä. Johtajan havaintojen mukaan venäjänkielisessä kulttuurissa uskotaan, että vertaistuki elämäntilanteeseen ja en ongelmiin liittyen tapahtuu ainoastaan perheen, sukulaisten tai tuttavapiirin kesken. Työntekijät yrittävät toteuttaa tehtäviä organisaatioissa vaihtelevalla menestyksellä. Osassa kaupungeista työ etenee hitaasti, ja joissakin paikoissa esiintyy yhteistyöhaluttomuutta Kulttuuri ja sosiaaliministeriöstä on kerrottu, että tukia valtiolta tai muualta ei saa kulttuurijärjestön varjolla sillä perusteella, että toivottua sosiaalisesti hyödyllistä työtä ei osoiteta tehtävän.

SVK:lla on YouTube-kanava (1000 seuraaja), jonka sisällöistä vastaa ryhmä venäjänkielisiä nuoria. Perjantaisin tuotetaan uutislähetyksiä. Kanava markkinoidaan yhdistyksen FB ryhmässä (15000 seuraaja). SVK ei näe ongelmia järjestön markkinoinnissa. Useimmiten tavalla tai toisella ihmiset löytävät reitin ja ottavat heihin yhteyttä.

SVK:lla on digitaalista erikoisosaamista, venäjänkielisten järjestöjen työn parantamiseksi koko Suomessa ja lisäksi sosiaali- ja terveystalalla toimii lakimies ja konsultti. SVK:lla toimii yksitoista henkilöä, jotka vastaavat kulttuuritoiminnasta ja -kehityksestä.

5.2 Vertaistuen muotoja

SVK:lla on monia erilaisia ohjelmia, jotka toimivat rinnakkain. Järjestöllä on esimerkiksi Language Kaveri -ohjelma, eli se on selostusohjelma, jossa on esimerkiksi yksi venäjänkielinen ja yksi suomenkielinen henkilö. Venäjänkieliset henkilöt, joilla on ongelmia tai sairauksia ovat kiinnostuneita tästä projektista ja mahdollisuudesta keskustella ongelmistaan ulkopuoliselle henkilölle. Esimerkiksi yksinäisillä henkilöillä on mahdollisuus etsiä chat-kavereita löytääkseen kiinnostavan ystävän. Henkilöt täyttävät hakemuksen koordinaattorille, joka vastaanottaa ja käsittelee hakemukset luottamuksellisesti. Hakemuksen lähettämisen jälkeen

heille järjestetään tapaaminen, jossa he voivat tutustua toisiinsa ja saada tukea kiinnostavaan aiheeseen.

Järjestössä on eri alueilla muitakin tukiryhmiä yhteistyössä terveysjärjestöjen kanssa, kuten: autismi-, astma-, allergia-, muistiliitto- ja diabetes ryhmiä. Luonnollisestikaan ihmiset eivät mene välittömästi tukiryhmään, jossa ihmiset houkuttelevat tiedotuskokoukseen joistakin monimutkaisista (vaikeista tai henkilökohtaisista) aiheista. Venäjänkielisen mentaliteetti ei salli yleensä tunnustusta siitä, että hänellä on mielenterveysongelmia ja että hän tarvitsee tukea ja apua. Kyseessä ovat kulttuurilliset ominaisuudet, jotka usein estävät tällaisiin palveluihin hakeutumiset. Järjestö toimii yhteistyössä suomalaisten yhdistysten ja virastojen kanssa.

Moni venäjänkielinen asiakas kysyy: "Miksi minun pitäisi maksaa jäsenmaksu ja mitä saan tästä rahoilleni vastineeksi? Yhdessä esimerkkitapauksessa lapselle tehtiin munuaisen siirto, ja henkilölle suositeltiin liittymään munuismaksayhdistyksen jäseneksi, jotta hän saisi muiden etujen lisäksi esim. halvemmalla lääkkeit apteekista nyt ja tulevaisuudessa. Samalla huoltaja olisi osa venäjänkielistä yhteisöä ja tukisi muitakin kohtalotovereitaan. Ymmärrystä ei kuitenkaan löytynyt, sillä: "tänään emme tarvitse näitä palveluja, ja näyttää siltä, että niitä ei tulla tarvitsemaan pitkään aikaan".

Munuismaksayhdistys tekee jäsenmaksujen ansiosta hienoa edustustyötä, kuten esimerkiksi elinsiirtoja ja se mahdollistaa lääkkeiden hankinta halvemmalla tai jopa ilmaiseksi. Muutoin lääkkeet voivat maksaa kuukaudessa jopa 1800 euroa, joten edut ovat tuntuvat.

5.3 Yhteistyö suomenkielisten järjestöjen kanssa.

Esimerkiksi SVK tuottaa maahanmuuttajille tarkoitettuja vammaispalveluita yhteistyössä mm. tukikeskus Hilman kanssa. Yhdistys tekee yhteistyötä myös syöpäyhdistysten kanssa.

SVK:lla on myös oma sosiaaliohjaaja, joka neuvoo sosiaalisista kysymyksistä ja ratkoo laadukkaasti ihmisten erilaisia ongelmia, tarvittaessa yhteistyössä Suomen viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

SVK järjestää säännöllisesti kursseja, joissa keskitytään vapaaehtoistyöhön. SVK tarjoaa mahdollisuuden saada tutkintotodistuksen, jota osallistujat voivat käyttää esimerkiksi koulussa opintopisteiden määrän lisäämiseksi. Vapaaehtoisille voidaan tarjota harjoittelupaikkoja ja palkkatukea.

5.4 Koronavirusrajoitteiden tuomat haasteet

Koronatilanne vaikutti myös SVK:n toimintaan ja he loivat uusia toimintamalleja tilanteen seurauksena. SVK on perustanut paljon uusia etäryhmiä, joilla on digitaalinen tuki niille, jotka keskittyvät niihin ikäryhmiin, joilla on mahdollisuus osallistua videoneuvotteluihin. Näihin ryhmiin osallistuvat saavat neuvoja siitä, miten he voivat ratkoa ongelmiaan. Tärkeä osa tukea ovat vertaistukiryhmät, joita käytetään Telegram-sovelluksen avustuksella.

5.5 Maailmantilanteen vaikutus toimintaan.

Yleensä tämä ei vaikuta toimintaan, mutta kontaktien määrä on suuri, koska ihmisiä tulee Ukrainasta. Virallisten tietojen mukaan suomeen on saapunut 45 000 ihmistä. (DVV:n tiedote 9.4.2023). Ihmiset tulevat asioimaan SVK:ssa sosiaaliseen neuvontaan ja tuovat lapset tukiryhmiin. Viime aikoina työn määrä on kasvanut kymmenkertaiseksi. Poliittisen tilanteen ei anneta vaikuttaa tilanteeseen eikä sillä mistä ihminen on kotoisin, ole vaikutusta palveluihin SVK tekee paljon ylimääräistä työtä, jota ei ole määritelty työsuunnitelmiin. Budjetin vähyydestä huolimatta työtä tehdään paljon. Valtava määrä uusia asiakkaita on venäjänkielisiä ja tietysti paljon joukossa on traumatisoituneita ja enimmäkseen ihmisiä, jotka toivat ongelmia mukanaan Suomeen, ja tämän vuoksi kriisityön määrä kasvaa valtavasti.

Franz-Koivisto (2016) toteaa tutkimuksessaan, että psyykkiset ongelmat voivat vaikeuttaa palveluista hyötymistä ja osallistumista kotoutumiseen edistäviin palveluihin. Psyykkiset ongelmat aiheuttavat jaksamisongelmia. Maahanmuuton aiheuttama stressi, lähtömaassakoetut asiat ja huoli kotimaassa olevien sukulaisten ja perheenjäsenten kohtalosta kuormittavat. Samoista syistä esimerkiksi uuden kielen oppiminen tuottaa ongelmia. Vertaistukityössä on myös hyvä tiedostaa nämä tutkimus tulokset ja ne tulivat myös SVK:n johtajan haastattelussa esiin.

5.6 Rahoitus.

Toiminta on rahoitettu sekä julkisella rahoituksella, että järjestön omien resursien avulla. Yhdistys kerää jäsenmaksuja ja järjestää maksullisia kursseja. SVK:lla on ministeriön tuki. Yhdistyksen toimintaa rahoittavat myös STEA ja Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Kaikki tuet tulee suomen valtion varoista.

5.7 Kyselyn yhteenveto ja tulokset

Vastaajien keski-ikä vaihteli 27–46 vuoden välillä, joista 90 % vastaajista on naisia ja loput 10 % miehiä. Vastaajista B1, B2 tasolla, eli riittävän hyvin arkitoimissa suomen kielellä pärjääviä oli yksi kolmasosa ja C2 tasolla, eli erittäin sujuvalla suomen kielellä kommunikoivia toinen kolmasosa. Viimeinen kolmannes muodostui huonosti, erittäin huonosti tai ei lainkaan suomea puhuvista haastateltavista. Vastauksista ilmeni, että 55 % ihmisistä löysi tietoa ja emotionaalista tukea ystävien ja perhe kontaktien kautta, 28 % sai harrastus toiminnasta sekä sosiaalipalveluiden kautta, 2 % sosiaalisen median kautta ja loput 2 % itsenäisesti verkosta.

Usein esiintyneet ongelmat, joihin haettiin tukea, olivat koulutus, työ, asuminen ja kodin asiat, vapaa-aika ja harrastukset, terveys, perheasiat, vanhemmuus, erityislapset, raskaus ja synnytys.

Ihmisten mielipide tuen saannin helppoudesta vaihteli välillä 1–4. Puolet kyselyyn vastanneista koki tuen saamisen helpoksi ja tuen saaminen venäjän kielellä apua pyytäneille oli tärkein tekijä.

Kyselyn lopussa ihmiset vastasivat vapaamuotoiseen kysymykseen aiheesta: pyydettiin kuvaamaan tukitoiminnassa esiintyviä haasteita ja millainen vertaistuki koettiin merkityksellisimmäksi. Vastauksesta ilmeni, että on vaikea löytää luotettavia tiedonlähteitä. Riittämätön suomen kielen taito vaikeuttaa myös löytää tukea sellaisista suomenkielisistä vertaistukiryhmissä, joiden osallistujat ovat samanlaisessa elämäntilanteissa.

Keskeisemmät tiedonsaantiongelmat liittyivät rajanylityskäytäntöihin, viisumi- ja oleskelulupa asioihin, työn hakuun, lasten kasvatukseen, vammaispalveluihin erityislapsiin liittyen ja sosiaalisten kontaktien puutteeseen.

Saadun avun merkitys 10 pisteen asteikolla olivat 6–10. Google Forms lomakkeella toteutettu kysely tapahtui venäjäksi. Liitteessä kolme kyselyn kysymyksiä on mahdollista tarkastella suomeksi (liite-3).

6 POHDINTA

Valitsin ajankohtaisen aiheen ja toivon, että tutkimuksestani olisi hyötyä sekä sosionomeille että vertaistuen järjestäjille sekä aiheesta kiinnostuneille. Hain tietoa rajallisessa ajassa rajallisin resurssein, mutta sain mielenkiintoisia ja hyödyllisiä tuloksia.

Hypoteesini mukaan maahanmuuttajat ovat ryhmä, joka ei välttämättä tiedä vertaistuen mahdollisuuksia ja jolla voi olla ennakkoluuloja sitä kohtaan. Vertaistukiryhmien ja vertaistukitoiminnan kautta venäjää puhuvat ihmiset pääsevät nopeammin integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Vertaistuki on tehokkaampaa ja pienemmällä kynnyksellä vastaanotettavissa omalla kielellä. Vertaistuellisuus luo myös yhteisöllisyyttä ja se voimaannuttaa ryhmän jäseniä yhteisen aiheen ympärillä.

Tulevana sosionomina ymmärrän, että ammattini päätavoite on auttaa ihmisiä selviytymään arjessa ja ohjata heitä sosiaalipalvelujen piiriin, jotka voivat edistää hyvinvointiaan yhteiskunnassa kohdennetusti. Opinnäytetyön prosessin aikana opin selvittämään asiakkaiden tarpeita ja löytämään niitä kohtia, jossa on kehitettävää. Opin reflektoimaan omaa toimintaani ja valjastamaan oppimaani palvelemaan paremmin asiakaslähtöisyyttä, tunnistaen heidän erityistarpeitaan. Lisäksi opin tutkimuksellisia periaatteita ja käytänteitä ja miten niitä voin itse hyödyntää.

On ymmärrettävää, että maahanmuuttajat ovat yksi ihmisryhmä, joka jatkuvasti tarvitsee tukea ja ohjausta. Maahanmuuttajien määrä ei tunnu Suomessa vähenevän, mutta kotoutumisen resurssit ovat rajoitettuja.

Vertaistukitoimintaa pitää kehittää kouluttamalla yleishyödyllisten järjestöjen henkilökuntaa sekä lisäämällä julkista rahoitusta kyseiselle projektitoiminnalle.

Venäjänkieliset maahanmuuttajat kohtaavat elämäntilanteita, joissa vertaistukitoiminnalla on keskeinen rooli

Tutkimuksessani halusin keskittyä vertaistukeen – se on avun muoto, joka vaatii kohtuullisesti resursseja, silti voi toimia tehokkaasti. Tutkin vertaistukea omalla kielellä, koska maahanmuuttajien kohdalla se on toimivin muoto ainakin seuraavista syistä. Omalla kielellä on helpointa vastaanottaa tietoa – tietoa on yksinkertaisesti helpompaa ymmärtää. Lisäksi monikielisessä ryhmässä ihmisiin, jotka puhuvat samaa kieltä, luotetaan helpommin (Tenzer ym. 2014: 527). On myös tutkittu, että esim. terapiassa kaksikieliset ihmiset keskustelevat henkilökohtaisimmista asioista ensimmäisellä kielellään kuin toisella kielellään (Altarriba & Santiago-Rivera 1995). Eli luultavasti äidinkieli (ensimmäinen kieli) on vahvemmin sidottu tunteisiin, minkä takia puhuminen henkilökohtaisista asioista äidinkielellä on helpompaa.

Haastateltu johtaja painotti erityisesti ihmisten motivoimista vertaistukitoimintaan ja erilaisiin tapahtumiin osallistumista, joissa kohdataan vertaisia maahanmuuttajia. Hän piti erityisen tärkeänä vertaistukitoimintaa kohtaan tunnettujen ennakkoluulojen vähentämisen.

Kyselyn yhteenvetona ilmenee selkeä tarve informaatio lisäämiseen ja lisätä erilaisia tapoja ja tilaisuuksia, joissa maahanmuuttajat voivat jakaa tietoja toisilleen. Erilaiset matalan kynnyksen tilaisuudet tekevät toimintaa tutuksi ja vähentävät ennakkoluuloja ja väärinkäsityksiä, joita mahdollisesti syntyy vertaistukitoimintaa kohtaan. Toiminnalliset vertaistukiryhmät koetaan toimiviksi, koska ammattilaisilta vetäjiltä/ohjaajalta saadaan enemmän tietoa, mikä motivoi paremmin osallistumiseen.

Kyselyn vastaajat mainitsivat toimiviksi vertaistuenmuodoksi erilaiset infotilaisuudet, tapahtumat, urheilutapahtumat, pelit, kulttuuritapahtumat ja juhlat. Ylipäättään tilaisuudet, joissa on mahdollista tavata ja kohdata muita samassa tilanteessa olevia ihmisiä, joilla on samanlaisia tarpeita.

Opinnäytetyötäni voi hyödyntää SVK:n uuden toiminnan suunnittelussa ja avaamisessa, jossa kehitetään venäjänkielisten vertaistulellisia toimintoja, kuten vertaisryhmiä. Lomakekyselyn kautta ilmeni, että vertaistuki on tärkeä toimintamuoto maahanmuuttajille. Kohtuullisesti toimintaan resursoimalla saadaan hyviä tuloksia, kuten emotionaalista tukea, tietoa ja yhdessä jaettuja kokemuksia, joka auttaa maahanmuuttajaa voimantumaan oman elämänsä toimijana. Koronan jälkeen haasteena on ollut, että ihmiset jäivät kotiin. Kuitenkin tuttu osaava työntekijä auttaa ihmisiä palaamaan takaisin ryhmätoimintaan. Ihmiset haluavat saada tietoa muilta ihmisiltä, jotka ovat samassa tilanteessa, mutta myös tietoa ammattilaiselta. Esimerkiksi pääsin opinnäytetyön Telegram-kyselomakkeen kautta tutustumaan erityisperheiden tilanteeseen, ja vertaistuki näytti antavan ryhmän vanhemmille paljon tärkeää sisältöä, joka auttaa heitä pärjäämään arjessa, kuten lasten kasvatuksessa. Analysointini kautta havaitsin, että asiakkaat motivoituvat paremmin ryhmätoimintaan, kun siinä on vertaisten lisäksi ammattilainen mukana vetämässä ryhmiä. Ohjaajat voi antaa asiakkaille suoraa tietoa vertaisryhmässä, tai palveluohjata ryhmäläisiä heille tarpeellisiin palveluihin. Lisäksi voidaan järjestää yhteisiä tiedotustilaisuuksia, jossa käsitellään yhdessä eri aiheita liittyen asiakkaiden elämäntilanteisiin, ja esimerkiksi mitä kunnallisia tai järjestöjen palveluita on niitä varten olemassa.

Maahanmuuttajan on tärkeä kuulua johonkin ryhmään, ja vertaistoiminnassa omalla äidinkielellään asioiden läpikäynti luo syvempää vuorovaikutusta ja oppimista, joka auttaa ihmisiä integroitumaan paremmin suomalaiseen yhteiskuntaan. Uuteen maahan muuttaneet tarvitsevat yhteisöllisyyttä ja ryhmään kuulumista, sillä he ovat usein jättäneet taakseen omat tukiverkostonsa kuten perheensä, naapurit, ystävät ja sukulaiset. Uudessa maassa monet jäävät yksin, kun oma luonnollinen verkosto ei enää olekaan läsnä, johon vertaistuellisuus on yksi avun muoto, joka luo monipuolista sosiaalista kanssakäymistä. Lomakekyselyn avulla selvisi lisäksi, että ihmiset tulevat mieluummin fyysisiin tapaamisryhmiin, jossa on myös paikalla vetäjä.

LÄHTEET

Ahlström-Laakso S. (2015) Kysely vai haastattelu?

Altarriba, J., & Santiago-Rivera A. L. (1994). Current perspectives on using linguistic and cultural factors in counseling the Hispanic client. *Professional Psychology: Research and Practice*, 25(4), 388–397.
<https://doi.org/10.1037/0735-7028.25.4.388>

Anis, M. (2005). Monikulttuurisuus sosiaalityön haasteena. Teoksessa T. Kopomaa & T. Meltti (toim.) *Kaupunkisosaalityötä paikantamassa* (s. 61–79). Yliopistopaino.

Dennis, C.-L. (2003). Peer support within health care context: a concept analysis. *International Journal of Nursing Studies* 40 (3), 321–332.

Etzioni, A. (1970). Nykyajan organisaatiot. Tammi.

Franz-Koivisto, L. (2016). Vammaisen lapsen ja hänen perheensä kotoutumisen tukeminen ETU-hankkeessa. *Kuntoutus*, 39(1), 60–64. <https://journal.fi/kuntoutus/article/view/113401>

Haasio, A. (2015). ”Vertaistukea verkosta – Hikikomero-keskustelupalsta sosiaalisesti vetäytyneiden tiedonhankintakanavana”. *Wider Screen* 18 (3). <http://widerscreen.fi/assets/Ari-Haasio2-2015.pdf>

Heimo, S., Tapanila K., Ojapelto, A., & Heikkinen A. (2020). ”Voimaannuttava vapaaehtoinen vertaisohjaus” aikuiskasvatuspolitiikkaa muovaa-massa: Esimerkki maahanmuuttajien työllistämishankkeesta. *Aikuiskasvatus*, 40(4), 290–304. <https://doi.org/10.33336/aik.100532>

Hirsjärvi, S., & Hurme H. (2000). *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Yliopistopaino.

- Mikkonen, I. (2009). *Sairastuneen vertaistuki*. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 173. Kuopion yliopisto.
- Mikkonen, I. (2011). Vertaistuki osana sosiaalista vahvistamista. Teoksessa P. Lundblom, & J. Herranen (toim.). *Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä* (s. 204–222). Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Mikkonen, I. (2018). Vertaistuki sosiaali- ja terveysalalla. Tietosanoma.
- Nylund, M. (2005.) Vertaisryhmät kokemusten ja tiedon jäsentäjinä. Teoksessa M.Nylund & A.-B. Yeung (toim.) *Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus* (s. 195–213). Vastapaino.
- Nyman, M. (2008). Kansalaisyhteiskunta ja vertaistuki, Hyvän mielen talo.
- Pääkkö, J. (2019). Maahanmuuttajien vertaistuen tarve – tutkimus vertaistavalle -hankkeen osallistujille. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201905067831>
- Reuter A., & Jaakkola, M. (2005). Venäjänkielisten, vironkielisten ja kaksikielisten maahanmuuttajien sosiaaliset verkostot. Teoksessa: S. Paananen (toim.) *Maahanmuuttajien elämää Suomessa*. (s. 23–41). Edita Prima.
- Sharifi, Y., & Toivikko, K. (2011). Mitä vertaistuki on? Teoksessa K. Toivikko, E. Halme, & M. Rustanius (toim.) *Vertaisryhmätoiminnan opas maahanmuuttajatyöhön*. (s. 6–10). Suomen Pakolaisapu ry.
- Tenzer, H., Pudelko, M. & Harzing, AW. (2014). The impact of language barriers on trust formation in multinational teams. *Journal of International Business Studies* (s. 45, 508–535).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. *Vertaistoiminta*. Päivitetty 3.6.2020. Viitattu 3.12.2020. <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/paihdehoito/ok-hanke/vertaistoiminta>

Tilastokeskus ([11vx -- Väestö kielen, iän ja sukupuolen mukaan, 1990-2021](#))

Toits, P. A. (2011). Mechanism linking social ties and support to physical and mental health. *Journal of Health and Social Behavior* 52 (2), 145–161.

Tomppo, J., Aronpää, M-L, & Luoto, S. (2018). Vertaistuki ja -ohjaus työttömien ryhmätoiminnassa. Teoksessa J. Tomppo, P. Juppi, P. Myllymäki, & M – L Aronpää (toim.). *Voimaa vertaisista. -Työelämävalmiuksien kehittäminen työttömien ja maahanmuuttajien ohjatussa ryhmätoiminnassa*. Turun ammattikorkeakoulu. <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166951.pdf>

Trochim, W. M. (2006). Survey Research. *Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition*. Cengage Learning.

LIITE 1. Haastattelukysymykset

- Расскажите о Вашей организации, об её возникновении, в каких направлениях развивается Ваша деятельность и в каких городах Финляндии? Были ли какие-то сложности, связанные с ростом и развитием Вашей организации?

(Kertokaa järjestyksestänne, sen perustamisesta, mihin suuntaan toimintanne kehittyy ja missä Suomen kaupungeissa? Onko ollut järjestyksenne kasvuun ja kehitykseen liittyviä haasteita?)

- В какой форме Ваша организация осуществляет взаимную поддержку?
(Mitä vertaistuen muotoja järjestönne tarjoaa?)

- Какие формы взаимной поддержки Ваши клиенты считают наиболее эффективными и почему?

(Mitkä vertaistuenmuodot koetaan parhaiten toimiviksi ja miksi?)

- Какие сложности, связанные с языком, возникают в Вашей работе? Работаете ли Вы с финноязычными организациями и приглашаете ли Вы переводчика?

(Mitä kieleen liittyviä haasteita syntyy työssänne? Teettekö yhteistyötä suomenkielisten järjestöjen kanssa ja kutsutteko tulkkia?)

- Возникали ли сложности в Вашей работе в связи с коронавирусными ограничениями?

- (Toivatko koronavirusrajoitteet haasteita töihinne?)

- Вы аполитичная ассоциация. Влияет ли ситуация в мире на Вашу деятельность?

(Olette ei-poliittinen järjestö. Vaikuttaako maailmantilanne toimintaanne?)

- Вашим клиентом может быть кто угодно, говорящий на русском языке? И как человек может узнать о Вашей организации?

(Saako kuka tahansa venäjänkielinen tulla asiakkaaksenne? Ja miten hän voi saada tietoa teidän järjestöstänne?)

- Каким образом Вы привлекаете волонтеров и как Вы их мотивируете?

(Miten kutsutte vapaaehtoistyöntekijöitä ja miten motivoitte heitä?)

- Какие сложности могут возникнуть в финансировании Вашей деятельности?

(Mitä vaikeuksia voi liittyä toimintaanne rahoitukseen?)

- Хотите ли Вы что-нибудь добавить?

(Onko Teillä jotakin lisättävää?)

LIITE 2. Lomakekyselyn kysymykset venäjäksi ja suomeksi käännettynä

Здравствуйте. Я Наталья Самарина. Результаты данного анонимного опросника будут частью моей дипломной работы в университете прикладных наук Диаконии. Опросник не займёт больше 15 минут. Заранее спасибо за ответы!

(Hei! Olen Natalia Samarina. Tämän anonyymin kyselyn tulokset menevät Diakammattikorkeakoulun lopputyöhöni. Vastaamiseen menee enintään 15 minuuttia. Kiitos etukäteen!)

Мои вопросы будут об информационной и эмоциональной поддержке от людей с похожим опытом в каком-либо вопросе (по-фински такая поддержка называется vertaistuki).

(Kysymykseni liittyvät vertaistukeen – tiedolliseen ja emotionaaliseen tukeen ihmisiltä, joilla on samankaltainen kokemus jossakin aiheessa.)

На первой странице я задам несколько базовых вопросов, на второй - вопросы о поддержке.

(Ensimmäisellä sivulla kyselen taustatietoa, toisella sivulla on kysymyksiä vertaistuesta.)

Базовая информация

(Taustatiedot)

Сколько лет Вы живёте в Финляндии?

(Kuinka pitkään olet asunut Suomessa? alle vuoden, 1–2 vuotta, 3-5 vuotta, 6-10 vuotta, yli 10 vuotta)

Откуда Вы приехали? Страна, город.

(Mistä tulit suomeen? Maa, kaupunki.)

В каком городе Вы живёте? (Missä kaupungissa asut?)

Сколько Вам лет? (Kuinka vanha olet?)

Пол. (Sukupuoli.)

Ваш уровень владения финским языком Suomen kielen taito A1 - C2

В какой взаимной поддержке на русском языке Вы нуждаетесь как иностранец?

(Minkälaista omakielistä vertaistukea maahanmuuttajana kaipaat?)

Какую взаимную поддержку Вы получали в Финляндии?

(Minkälaista vertaistukea olet saanut Suomessa?)

Получали ли Вы взаимную поддержку (Saitko vertaistukea)

- 1) через друзей и семейные контакты (ystävien ja perheen kautta)
- 2) на кружках по интересам (harrastuksissa)
- 3) через медицинские и социальные организации (terveys- ja sosiaalipalvelujen kautta)
- 4) через некоммерческие объединения (järjestöjen ja yhdistysten kautta)
- 5) другим способом, как? (muulla tavalla, miten?)

В какой форме Вы получали поддержку? (Missä muodossa sait vertaistukea?)

- 1) онлайн (verkossa)
- 2) очно (paikan päällä tai toimistossa)

Получали ли Вы поддержку в группе (Saitko vertaistukea ryhmässä)

- 1) в специализированной группе (tukiryhmässä)
- 2) лично один на один (henkilökohtaisesti)

С чем была связана взаимная поддержка? (Mihin vertaistuki liittyi?)

- 1) обучение (koulutus)
- 2) работа (työ)

- 3) жильё и бытовые вопросы (asuminen ja arjen askareet)
- 4) свободное время и увлечения (vapaa-aika ja harrastukset)
- 5) здоровье (terveys)
- 6) семейные вопросы (perhekysymykset)
- 7) воспитание детей (lasten kasvatus)
- 8) другое, что? (muu, mikä?)

Было ли легко найти помощь? (Oliko tukea helposti löydettävissä, saatavilla?)
Asteikolla 1–5 (1 “hyvin vaikeaa ja 5 “hyvin helppoa”).

Было ли легко принять помощь? (Oliko sinun helppoa vastaanottaa tukea?)
Asteikolla 1–5 (1 “hyvin vaikeaa ja 5 “hyvin helppoa”).

Насколько важно для Вас было получить помощь на русском языке?
(Kuinka tärkeää teille oli saada vertaistukea venäjäksi?)
Asteikolla 1–5 (1 “hyvin vaikeaa ja 5 “hyvin helppoa”).

Какие трудности были с поиском или принятием информационной и эмоциональной поддержки от людей с похожим опытом?
(Mitä haasteita liittyi tuen saamiseen tai vastaanottamiseen?)

Какая поддержка была по Вашему мнению самая значимая?
(Mikä saamasi vertaistuki oli mielestäsi merkityksellisin?)

Оцените её значимость по десятибалльной шкале.
(Arvioi sen merkitystä asteikolla 1–10. Asteikolla 1–10; 1 “erittäin matala merkitys 10 “erittäin merkityksellinen”).

LIITE 3

Liite 3-lomakekysely
suomeksi.pdf

LIITE 4

Liite 4-lomakekyselyn
vastaukset.pdf

LIITE 5

Suostumus.pdf